

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/197/2022
Identifikačné číslo spisu:	6118384402
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6118384402.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej J. L., nar. X., bytom G., zastúpenej Občianskym združením OPOS, so sídlom Trenčianska Teplá, A. Hlinku 1084/24A, IČO: 51 147 688, o zaplatenie sumy 3.088,59 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14Csp/41/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. februára 2022 sp. zn. 12CoCsp/25/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 8. februára 2022 sp. zn. 12CoCsp/25/2021 a rozsudok Okresného súdu Nitra z 29. marca 2021 č. k. 14Csp/41/2019-213 vo výrokoch I. a II. z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej v texte rozhodnutia aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 29. marca 2021 č. k. 14Csp/41/2019-213 rozhodol tak, že vo výrokoch:

I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.104 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 138 eur od 10. 12. 2015 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 01. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 02. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 03. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 04. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 05. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10. 06. 2016 do zaplatenia, zo sumy 138 eur od 10.07. 2016 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku;

II. priznal žalobcovi voči žalovanej vo vyhovujúcej časti nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu;

III. konanie v časti o zaplatenie sumy 1.984,59 eur spolu s príslušenstvom zastavil;

IV. žalovanej priznal v zastavujúcej časti voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a

odvolacieho konania v plnej výške.

1.1. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (O., a. s.) a žalovanou bola uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanej úver, úverovú zmluvu súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú. Čo sa týka spôsobu uzatvorenia zmluvy, žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu Zmluvu o úvere, na základe ktorej jej banka poskytla úver vo výške 5.800 eur, v zmysle článku 3. bod 10 zmluvy a žalovaná svojím podpisom na zmluve potvrdila, že pred uzatvorením zmluvy jej boli poskytnuté informácie o spotrebiteľskom úvere v listinnej podobe tvoriace Formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná mala informácie v listinnej podobe o podmienkach úveru s odkazom na bod 3.10 a banka jej poskytla úver na splatenie predchádzajúcich úverov č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX. Zmluva o úvere bola dojednaná v písomnej forme tak, ako to stanovuje § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov a proces uzatvorenia predmetnej zmluvy spĺňal podmienky uvedené v § 43a ods. 1 a § 43c ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“). Právny predchodca žalobcu splnil všetky svoje zákonné informačné povinnosti, nakoľko žalovaná ako spotrebiteľka pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere disponovala relevantnými informáciami, za akých podmienok jej bude poskytnutý úver, resp. sama podpísala, že pred uzatvorením zmluvy jej tieto informácie boli poskytnuté. Úroková sadzba bola dojednaná vo výške 19 % ročne, súd neposúdil zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.104 eur spolu s úrokom z omeškania 8 % ročne. Súd uviedol, že zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Čo sa týka adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť [§ 9 ods. 2 písmeno c)], aj túto podmienku zmluva spĺňa. Čo sa týka celkovej výšky úveru, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia [§ 9 ods. 2 písmeno k)], súd uviedol, že zmluva síce takto presne formulovaná nie je, čo sa týka splátok je uvedená ich výška, počet mesačných splátok, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, dátum každej ďalšej platby - k 9. dňu v mesiaci. To však neznamená, že by to malo vyvolať následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, pretože by to bolo príliš formalistické, a okrem toho slovenská právna úprava odporuje európskej právnej úprave. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že sankcia v podobe, že úver je bez úroku a bez poplatkov za to, že zmluva neobsahuje identifikáciu splátky v jej rozčlenení na istinu, úrok a poplatky, nie je primeraná. Čo sa týka výpočtu RPMN, v zmluve bola uvedená nie v neprospech spotrebiteľa.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 8. februára 2022 sp. zn. 12CoCsp/25/2021 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. potvrdil (výrok I.) a zároveň vyslovil, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2.1. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaná v odvolaní namietala aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, keďže veriteľ neuviedol, pre nesplnenie ktorej konkrétnej splátky splatnej určitého dňa vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, a preto bolo potrebné skúmať, či je tento právny úkon dostatočne určitý a platný. Podľa názoru odvolacieho súdu Občiansky zákonník nestanovil ako podmienku platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu podmienku uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplateniu. Pri dohodnutom plnení v splátkach plyní premlčacia doba odo dňa zročnosti každej jednotlivéj splátky (§ 103 OZ). Ak sa však pre nesplnenie niektorej splátky stane zročným celý dlh (§ 565 OZ), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Podstatné pre začatie plynutia premlčacej doby v tomto prípade je posúdenie, ktorá nesplnená splátka spôsobila splatnosť celého dlhu (úveru). Keďže ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, je nutné zohľadniť aj ustanovenie § 53 ods. 9 OZ, podľa ktorého môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z uvedeného vyplýva, že dodávateľ pred uplatnením práva podľa § 565 OZ musí v lehote nie kratšej ako 15 dní upozorniť spotrebiteľa, že dané právo (zosplatenie celého

dlhu) využije. Zároveň musia uplynúť aspoň tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky. Pokiaľ dodávateľ toto právo nevyužije a mimoriadnu splatnosť dlhu nevyhlási, dlh je aj naďalej splatný v jednotlivých splátkach dohodnutých v zmluve a tieto sa premlčujú samostatne. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane splatným celý dlh, premlčacia doba začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pričom v skutočnosti premlčacia doba na zaplatenie takto zosplatneného dlhu začína plynúť skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu. Uplatniť inštitút zosplatnenia celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je právom veriteľa, nie jeho povinnosťou. Pokiaľ veriteľ toto právo dané mu v ustanovení § 565 OZ nevyužije, plynie premlčacia doba pre jednotlivé splátky samostatne. Ak však veriteľ dané právo využije, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 OZ). Právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú listom z 23. 02. 2016 podľa § 53 ods. 9 OZ, že ku dňu 22. 02. 2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti. Z uvedeného textu vyplýva, že žalovaná bola v omeškaní so splátkou splatnou dňa 09. 02. 2016, 09. 01. 2016 a 09. 12. 2015. Zároveň banka žalovanú upozornila, že ak nebude plniť, využije právo a vyhlási predčasnú splatnosť úveru. Listom z 21. 03. 2016 žalovanej oznámila, že pre porušenie ustanovenia zmluvy sa stala úverová pohľadávka predčasne splatnou k 21. 03. 2016. Z uvedeného postupu banky, ktorý predchádzal vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru je zrejmé, že nesplnená pohľadávka, pre ktorú nastala splatnosť úveru, je pohľadávka splatná dňa 09. 12. 2015. Týmto dňom zároveň nastala zročnosť dlhu a začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula 09. 12. 2018. Z uvedeného postupu vyplýva, že právny predchodca žalobcu splnil zákonné predpoklady zosplatnenia úveru a na žalobcu postúpil zosplatnenú pohľadávku, čím je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v bode 10. rozsudku, že žalovaná svojím podpisom potvrdila, že pred podpisom jej boli poskytnuté informácie o spotrebiteľskom úvere v listinnej podobe tvoriace Formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Tvrdenia žalovanej považoval odvolací súd za účelové, pretože za celú dobu trvania zmluvy nikdy nenamietala, že k uzavretiu zmluvy nedošlo a záväzky vyplývajúce zo zmluvy dokonca určitý čas aj plnila.

2.3. Pokiaľ žalovaná namietala absenciu niektorých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, odvolací súd konštatoval, že zmena v RPMN je len nepatrná a adresa na uplatnenie reklamácie bola z obsahu zmluvy jasná. Námietku nesprávne započítaného poplatku za poskytnutie úveru považoval odvolací súd za novotu v odvolacom konaní.

2.4. Náležitosťou odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP nie je uvedenie informácie, že súd prvej inštancie oboznámil strany sporu o sporných a nesporných skutkových tvrdeniach a o predbežnom právnom posúdení veci (§ 181 ods. 2 CSP). Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd nezistil, že by zo strany súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pre nevykonanie žalovanou navrhnutého listinného dôkazu. K procesnému pochybeniu súdu nedošlo ani „nevydaním uznesenia o späťvzátí žaloby žalobcu“.

2.5. Odvolací súd sa z vyššie uvedených dôvodov nemohol stotožniť s námietskami žalovanej prezentovanými v odvolaní. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky podstatné námietky žalovanej opísané v odvolaní a zodpovedá požiadavkám upraveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Toto rozhodnutie odvolací súd nezhodnotil ako arbitrárne, nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie správne posúdil prejednávanú vec a svoje právne závery dostatočne odôvodnil. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V dovolaní namietala nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Ďalej uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „či došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu (O., a. s.) pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt - žalobcu k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 prvej vety zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, a či bola žalovaná zo strany právneho predchodcu žalobcu riadne vyzvaná na úhradu dlžnej splátky v zmysle § 53 ods. 9

OZ. Od vyriešenia tejto otázky závisel záver súdu, či je žalobca v danej veci aktívne vecne legitimovaný. Dovolateľka poukazovala na zákonné znenia ustanovení § 53 ods. 3 a § 565 OZ spolu s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., pričom uviedla, že veriteľ (žalobca, resp. jeho právny zástupca) zákonné podmienky stanovené v týchto ustanoveniach nedodrжал a pohľadávku nebolo možné postúpiť. Výzvou z 23. 02. 2016 banka oznámila žalovanej, že ku dňu 22. 02. 2016 je v omeškaní so splácaním jej pohľadávky vo výške 937,03 eur a zároveň žalovanú upozornila, že ak dlžnú splátku neuhradí okamžite, bude požadovať vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere. Následne listom z 21. 03. 2016 banka oznámila žalovanej vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, avšak neuviedla, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky splatnej určitého dňa predčasnú splatnosť úveru vyhlasuje (§ 37 ods. 1 OZ). Keďže pohľadávka zo zmluvy o úvere sa automaticky nestáva splatnou v celom rozsahu, v dôsledku nezaplatenia konkrétnej splátky v dohodnutej lehote so žiadosťou o zaplatenie celého dlhu, bolo potrebné skúmať, či oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu je s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 OZ dostatočne určité, a teda či je platným právnym úkonom. Taktiež bolo potrebné skúmať aj predchádzajúci proces týkajúci sa upozornenia spotrebiteľa podľa § 53 ods. 9 OZ.

3.1. Dovolateľka ďalej dôvodila, že sudy nižších inštancií sa nezaoberali obsahom jej námietok ohľadom výzvy z 23. 02. 2016 a jej dorúčením. Uviedla, že fikcia doručenia tejto výzvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ďalším dôvodom, prečo nedošlo platne k zosplateniu úveru bolo, že žalobca nepoužil svoje právo v súlade s druhou vetou § 565 OZ najneskôr do splatnosti najbližšej splátky. Z uvedených skutočností vyvodila záver o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu, nakoľko nedošlo k platnému zosplateniu celého úveru a keďže ustanovenie § 92 ods. 2 zákona o bankách predpokladá splatnosť postupovanej pohľadávky, je aj tento úkon (postúpenie pohľadávky) neplatný pre rozpor so zákonom a teda žalobca nie je v danej veci aktívne vecne legitimovaný.

3.2. Odvolací súd ďalej podľa žalovanej neskúmal, či bola naozaj informovaná o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy. Taktiež opakovane namietala absenciu náležitostí zmluvy podľa zákona č. 239/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“, „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z väd uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na

spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, pričom nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

9. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať s o všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

10. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu, ale i súdu prvej inštancie k naplneniu znakov vady podľa § 420 písm. f) CSP, spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení napadnutých rozhodnutí v podstatnej otázke, od ktorej záviselo správne rozhodnutie veci.

11. Dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že odvolací súd na jej námietky, týkajúce sa absencie aktívnej vecnej legitimácie žalobcu nereagoval. Zároveň sa odvolací súd ani súd prvej inštancie nezaoberali obsahom námietok žalovanej ohľadom výzvy žalobcu z 23. 02. 2016 a jej dorúčením, pričom bližšie sa zaoberala aj označením individuálnej splátky, ktorá mala spôsobiť splatnosť celého úveru.

12. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v bode 9. v súvislosti s týmito námietkami uviedol (oznámenie o zosplatnení a absencia vecnej legitimácie žalobcu), že Občiansky zákonník nestanovil ako podmienku platnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu podmienku uvedenia splátky, pre ktorú veriteľ pristúpil k zosplatneniu.

12.1. Toto odôvodnenie je však podľa názoru dovolacieho súdu nedostatočné, nakoľko sa vôbec nezaobera skutočnosťou, či určenie konkrétnej splátky, pre ktorú hrozí zosplatnenie, nie je nevyhnutnou náležitou výzvou (upozornenia) podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ. Touto otázkou sa odvolací súd ani súd prvej inštancie nezaoberali. Krajský súd riešil náležitosti samotného zosplatnenia, ale náležitostiam jemu predchádzajúceho úkonu sa nevenoval. Okresný súd neriešil náležitosti predmetných právnych úkonov vôbec.

12.2. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 OZ zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli 3 mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky, a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na

uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá OZ vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 OZ). V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatiť celý dlh.

12.3. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premlčacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplateniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený. Tieto skutočnosti neboli rozhodnutiami súdov nižších inštancií vzaté do úvahy.

12.4. Na základe uvedených skutočností možno vysloviť záver, že odvolací súd ani súd prvej inštancie neskúmali vec z právne významných hľadísk, porušili základné právo žalovanej na spravodlivý súdny proces, čím došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá má za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia. Následne sa súd musí náležite vypořádať aj s námietkou dovolateľky, týkajúcou sa absencie vecnej legitímácie žalobcu a neplatného postúpenia pohľadávky, prípadne, či nové skutočnosti, vrátane aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (napr. R 29/2023) nemôžu mať vplyv na premlčanie dlhu. Zároveň je potrebné vypořádať sa aj s námietkami žalovanej, pokiaľ šlo o to, či veriteľovi nezanikla možnosť zosplatiť celý úver v súlade s druhou vetou § 565 OZ (do splatnosti ďalšej splátky), nakoľko ani k tejto námietke žalovanej sa odvolací súd osobitne nevyjadril.

12.5. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky ohľadne náhradného doručenia výzvy fikciou, tu treba povedať, že tvrdenie, že by fikcia doručenia mala byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je podložené. Fikcia doručenia, pokiaľ by vyplývala zo zmluvy, obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy, prípadne zo zákona, je použiteľná aj v spotrebiteľských vzťahoch pre potreby ochrany veriteľa pred dlžníkom, ktorý by sa nepreberaním pošty mohol donekonečna vyhýbať následkom porušenia svojich povinností splácať dlh. Teda možno konštatovať, že táto námietka neobstoí a je nedôvodná. Tento záver sa týka aj údajného nedostatočného informovania žalovanej pred uzavretím zmluvy a neuvedenia náležitostí zmluvy vyžadovaných zákonom, s ktorým sa odvolací súd vysporiadal v bode 11. a nasl.

12.6. Takisto nie je procesnou vadou podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP ani prípadné porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 CSP, na ktoré poukazuje žalovaná (pozri uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12. januára 2012; porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/3/2016, 5Cdo/211/2013, 7Cdo/279/2021, príp. 5Cdo/181/2021).

13. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ale aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je pre nedostatočnosť dôvodov nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vada tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu. Dovolací súd však pripomína, že súdy musia posúdiť aktívnu legitímáciu žalobcu komplexne aj z pohľadu splnenia podmienok upravených v § 565 a § 53 ods. 9 OZ.

14. Z uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň aj

rozhodnutie súdu prvej inštancie, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.